

CUPRINS

PARTEA I INTRODUCERE ÎN DREPTUL MUNCII

CAPITOLULI. DREPTUL MUNCII – RAMURĂ ȘI ȘTIINȚĂ A DREPTULUI	7
§1. Munca și formele sale	7
1. Semnificația termenului „muncă”	7
2. Munca pentru sine și munca independentă	7
3. Munca subordonată	11
§2. Noțiunea, obiectul și misiunea dreptului muncii	12
4. Definiția dreptului muncii	12
5. Autonomia dreptului muncii	13
6. Dreptul individual și dreptul colectiv al muncii	14
7. Obiectul dreptului muncii	15
8. Misiunea dreptului muncii	17
§3. Raporturile juridice individuale de muncă	19
9. Noțiunea raporturilor juridice de muncă	19
10. Trăsăturile raporturilor juridice de muncă	20
11. Formele raporturilor juridice de muncă	22
12. Raporturile juridice de muncă (de serviciu) ale funcționarilor publici	23
13. Raporturile juridice de muncă ale militarilor	26
14. Raporturile juridice de muncă ale judecătorilor și procurorilor	28
15. Raporturile juridice de muncă (de serviciu) ale consilierilor juridici	30
16. Situația membrilor Corpului diplomatic și consular	34
17. Raporturile juridice de muncă ale membrilor cooperatori	35
18. Raporturile juridice de muncă ale ucenicilor	36
19. Raporturile juridice de muncă ale zilierilor	36
20. Situația avocaților salarizați în interiorul profesiei	38
21. Situația executorilor judecătorești stagiați	39
§4. Izvoarele dreptului muncii	40
22. Noțiune. Categorii de izvoare	40
23. Constituția	41
24. Codul muncii	41
25. Legi speciale	42
26. Ordonanțe și hotărâri Guvernului	43
27. Ordine, instrucțiuni și alte acte normative emise de miniștri și conducătorii altor organe centrale	45
28. Izvoarele internaționale	46
29. Problema practicii judiciare și a doctrinei	47
30. Problema cutumei	52
31. Contractele colective de muncă	53
32. Regulamentele interne	53
33. Regulamentele de organizare și funcționare	53
§5. Principiile dreptului muncii	54
34. Noțiune. Categorii de principii	54
35. Neîngrădirea dreptului la muncă și libertatea muncii	54
36. Egalitatea de tratament și interzicerea discriminării	57
37. Negocierea condițiilor de muncă	59
38. Protecția salariaților	59
39. Consensualitatea și buna-credință	60

40. Asocierea liberă a salariaților, precum și angajatorilor	61
41. Dreptul la grevă.....	61
§6. Dreptul muncii și alte ramuri de drept	62
42. Sistemul dreptului și componentele sale	62
43. Dreptul muncii și dreptul constituțional	63
44. Dreptul muncii, dreptul civil și dreptul procesual civil	63
45. Dreptul muncii și dreptul administrativ	65
46. Dreptul muncii și dreptul comercial.....	66
47. Dreptul muncii, dreptul penal și dreptul procesual penal.....	67
48. Dreptul muncii și dreptul securității sociale.....	68
§7. Scurt istoric privind formarea și dezvoltarea dreptului muncii.....	69
49. Preliminarii	69
50. Prima etapă, anterioară datei de 23 august 1944	69
51. A doua etapă: între 23 august 1944 și 22 decembrie 1989.....	72
CAPITOLUL II. DREPTUL INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN AL MUNCII	76
§1. Noțiunea, obiectul și subiectele dreptului internațional al muncii.....	76
1. Noțiunea dreptului internațional al muncii.....	76
2. Obiectul dreptului internațional al muncii.....	77
3. Subiectele dreptului internațional al muncii	77
§2. Principiile și izvoarele dreptului internațional al muncii.....	78
4. Principiile dreptului internațional al muncii.....	78
5. Izvoarele dreptului internațional al muncii	78
§3. Normele Organizației Internaționale a Muncii	79
6. Scurt istoric. Domenii de activitate.....	79
7. Componenta Organizației Internaționale a Muncii. Principiul tripartismului	81
8. Structura Organizației Internaționale a Muncii.....	82
9. Competența Organizației Internaționale a Muncii.....	83
10. Normele Organizației Internaționale a Muncii.....	84
11. Adoptarea convențiilor și recomandărilor	85
12. Punerea în aplicare a normelor	86
13. Conținutul normelor	87
14. România și Organizația Internațională a Muncii	98
§4. Normele Consiliului Europei.....	103
15. Istoric. Obiective	103
16. Structura Consiliului Europei	104
17. Activitatea normativă a Consiliului Europei	104
18. Enumerarea actelor normative elaborate de Consiliul Europei.....	105
19. Convenția pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale	105
20. Carta socială europeană.....	107
21. Codul european de securitate socială	108
22. Convenția europeană de securitate socială	109
23. Convenția europeană privind statutul juridic al muncitorului migrant	109
24. România și Consiliul Europei.....	109
§5. Normele Uniunii Europene.....	110
25. Dreptul social european și dreptul comunitar al muncii	110
26. Izvoarele dreptului Uniunii Europene.....	111
27. Superioritatea dreptului Uniunii Europene asupra dreptului statelor membre.....	112
28. Instituțiile Uniunii Europene	113
29. Circulația lucrătorilor	114
30. Egalitatea de tratament între bărbați și femei în domeniul muncii.....	116
31. Timpul de lucru	117

32. Munca cu timp parțial și cea pe durată determinată.....	117
33. Munca prin agent de muncă temporară.....	118
34. Protecția tinerilor în procesul muncii.....	118
35. Formarea profesională.....	119
36. Obligația de informare	121
37. Diminuarea șomajului și ocuparea forței de muncă.....	121
38. Combaterea muncii nedeclarate.....	122
39. Combaterea hărțuirii și a violenței la locul de muncă	123
40. Concedierile colective.....	124
41. Securitatea socială	125
42. Demersuri privind flexicuritatea în relațiile de muncă	125
43. Legea aplicabilă raporturilor de muncă	127
44. România și Uniunea Europeană.....	128

PARTEA A II-A DREPTUL COLECTIV AL MUNCII

CAPITOLUL III. DIALOGUL SOCIAL ȘI COOPERAREA TRIPARTITĂ	133
§1. Considerații introductive	133
1. Reglementarea dialogului social.....	133
2. Semnificația legală a unor termeni și expresii specifice dialogului social.....	134
3. Noțiunea și necesitatea dialogului social și a cooperării tripartite	134
4. Tripartismul	136
§2. Domeniile de acțiune ale partenerilor sociali și organismele tripartite (enumerare)	138
5. Domeniile de acțiune	138
6. Informarea și consultarea	138
7. Organisme tripartite (enumerare).....	140
§3. Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social.....	140
8. Scop	140
9. Componentă	140
10. Principalele atribuții ale Consiliului Național Tripartit.....	140
§4. Consiliul Economic și Social.....	141
11. Definiție. Scop.....	141
12. Domeniile de specialitate și atribuțiile Consiliului Economic și Social.....	141
13. Plenul Consiliului Economic și Social – organism tripartit.....	142
14. Comisiile de specialitate	142
§5. Comisiile de dialog social la nivelul administrației publice centrale și la nivelul teritorial.....	142
15. Ministerele și celelalte instituții publice în care sunt organizate comisii de dialog social	142
16. Atribuții.....	143
17. Componenta Comisilor de dialog social	143
§6. Comisia Tripartită Guvern – Sindicate – Patronate din ramura Mine – Geologie.....	144
18. Componenta Comisiei	144
19. Scopul și activitatea comisiei	144
§7. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.....	144
20. Natura juridică și organizarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă	144
21. Obiectivele și atribuțiile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă	144

22. Conducerea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.....	146
§8. Comisia Națională de Promovare a Ocupării Forței de Muncă	146
23. Reglementare. Alcătuire	146
24. Atribuțiile principale ale Comisiei.....	147
§9. Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților	147
25. Natura juridică și obiectul de activitate al Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților.....	147
26. Atribuțiile Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților	147
27. Componenta Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților	148
28. Comitetele sectoriale	149
§10. Alte organisme menite să faciliteze dialogul social.....	149
29. Casa Națională de Asigurări de Sănătate	149
30. Casa Națională de Pensii Publice.....	151
CAPITOLUL IV. SINDICATELE ȘI REPREZENTANȚII SALARIAȚILOR	154
§1. Reglementarea și trăsăturile sindicatelor	154
1. Reglementarea	154
2. Trăsături ale sindicatelor.....	154
§2. Libertatea sindicală	156
3. Noțiunea libertății sindicale	156
4. Izvoarele libertății sindicale.....	157
5. Categoriile de persoane ce se pot sindicaliza	159
6. Categoriile de persoane ce nu se pot sindicaliza	162
7. Libertatea sindicală colectivă.....	164
8. Protecția și garantarea libertății sindicale în documentele internaționale	166
9. Protecția și garantarea libertății sindicale în legislația noastră.....	167
§3. Constituirea organizațiilor sindicale.....	169
10. Preliminarii	169
11. Statutul.....	170
12. Conducerea organizației sindicale.....	171
13. Dobândirea personalității juridice.....	171
14. Consecințe ale personalității juridice	173
§4. Atribuții ale organizațiilor sindicale	174
15. Atribuții prevăzute de Codul muncii	174
16. Atribuții prevăzute de Legea dialogului social nr. 62/2011	174
17. Atribuții prevăzute de alte acte normative	176
§5. Democrația și disciplina sindicală	177
18. Democrația sindicală	177
19. Disciplina sindicală	177
§6. Pluralismul sindical	178
20. Noțiune. Conținut	178
21. Confederațiile sindicale.....	180
§7. Asocierea și afilierea sindicală.....	181
22. Asocierea	181
23. Afilierea sindicală.....	182
§8. Reorganizarea și dizolvarea sindicatelor	183
24. Reorganizarea sindicatelor	183
25. Dizolvarea sindicatelor.....	183
§9. Acțiunea sindicală	183
26. Reprezentativitatea sindicatelor.....	183
27. Apărarea intereselor salariaților.....	186
28. Acțiuni revendicative ale sindicatelor.....	188

§10. Reprezentanții salariaților	195
29. Reglementare	195
30. Alegerea și mandatul reprezentanților salariaților	195
31. Atribuții	196
32. Facilități acordate reprezentanților salariaților și protecția acestora.....	196
33. Concluzii privind reprezentanții salariaților	197
34. Comitetul european de întreprindere	197
35. Modalități de implicare a angajaților în activitatea societății europene.....	200
CAPITOLUL V. ORGANIZAȚIILE PATRONALE	203
§1. Noțiunea și importanța patronatelor în relațiile de muncă	203
1. Termenul de patron	203
2. Importanța patronilor (angajatorilor) în relațiile de muncă	204
3. Categoriile de persoane juridice – angajatori	204
§2. Constituirea, organizarea și funcționarea organizațiilor patronale	205
4. Constituire și organizare	205
5. Statutul	206
6. Organele de conducere	206
7. Personalitatea juridică a organizației patronale	206
8. Drepturile și obligațiile organizațiilor patronale	207
9. Patrimoniul și finanțarea activității	208
10. Dizolvarea și lichidarea organizațiilor patronale	208
11. Reprezentativitatea organizațiilor patronale	208
§3. Organizații patronale din țara noastră	209
12. Considerații introductive	209
13. Confederația Patronală din Industria României (CONPIROM)	210
14. Confederația Națională a Patronatului Român (CNPR)	210
15. Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii (CNÎPMMR)	211
16. Uniunea Generală a Industriașilor din România (UGIR–1903)	213
CAPITOLUL VI. PIAȚA MUNCII ȘI ROLUL STATULUI ÎN RELAȚIILE DE MUNCĂ	215
§1. Noțiunea și specificul pieței muncii	215
1. Noțiunea de piață a muncii	215
2. Concepte	216
§2. Necesitatea intervenției statului	217
3. Reglementarea generală a intervenției statului pe piața muncii și în relațiile de muncă	217
4. Limite ale rolului statului	218
§3. Domeniile de acțiune a statului pe piața muncii și în relațiile de muncă	219
5. Prezentare generală	219
6. Activitatea legislativă	219
7. Stimularea dezvoltării economice	220
8. Organizarea formării profesionale	222
9. Stimularea ocupării forței de muncă	223
10. Orientarea, formarea profesională și angajarea în muncă a persoanelor cu handicap	224
11. Repartizarea în muncă	227
12. Autorizațiile de muncă	227
13. Protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate	230
§4. Organe cu atribuții în domeniul muncii	232
14. Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	232
15. Agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială	234

16. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	235
§5. Inspecția Muncii	236
17. Reglementare. Scop	236
18. Organizarea și funcționarea Inspecției Muncii	236
19. Atribuțiile generale ale Inspecției Muncii	237
20. Atribuțiile specifice ale Inspecției Muncii	237
21. Inspectorii de muncă.....	238
CAPITOLUL VII. CONTRACTUL COLECTIV DE MUNCĂ	242
§1. Considerații generale	242
1. Definiții doctrinare	242
2. Definiții legale.....	242
3. Terminologia „contract colectiv de muncă”	243
4. Natura juridică a contractului colectiv de muncă	244
5. Caracterele contractului colectiv de muncă.....	246
6. Importanța contractului colectiv de muncă	246
7. Categoriile de contracte colective de muncă.....	247
8. Acordurile colective.....	249
9. Alte acorduri, convenții, înțelegeri.....	251
§2. Negocierea și încheierea contractelor (acordurilor) colective de muncă	251
10. Reglementarea internațională și europeană a negocierii colective	251
11. Obligațivitatea sau facultatea negocierii colective	252
12. Părțile și reprezentarea acestora la negociere	252
13. Desfășurarea negocierii colective.....	254
14. Unele reguli privind conținutul contractelor colective de muncă.....	257
15. Nulitatea clauzelor contractuale.....	258
16. Durata contractului colectiv de muncă.....	259
17. Negocierea și încheierea acordurilor colective.....	259
§3. Înregistrarea și publicitatea contractului colectiv de muncă	260
18. Înregistrarea.....	260
19. Publicitatea	261
§4. Efectele contractului colectiv de muncă	261
20. Contractul colectiv de muncă – izvor de drept.....	261
21. Sfera salariaților supuși efectelor contractului colectiv de muncă	262
22. Influența contractului colectiv de muncă asupra contractelor individuale de muncă	263
§5. Executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului colectiv de muncă	265
23. Executarea contractului colectiv de muncă	265
24. Răspunderea juridică pentru nerespectarea clauzelor contractuale	265
25. Modificarea contractului colectiv de muncă.....	266
26. Suspendarea contractului colectiv de muncă	268
27. Încetarea contractului colectiv de muncă	270
CAPITOLUL VIII. CONFLICTELE COLECTIVE DE MUNCĂ	273
§1. Considerații introductive	273
1. Definiție. Caracteristici	273
2. Situațiile în care pot fi declanșate conflicte colective.....	274
3. Reprezentarea angajaților în conflictele colective de muncă	275
4. Sesizarea angajatorului sau a organizației patronale.....	275
5. Înregistrarea conflictului colectiv de muncă.....	276
§2. Concilierea, medierea și arbitrajul conflictelor colective de muncă	276

6. Concilierea	276
7. Medierea și arbitrajul	277
§3. Greva	278
8. Definiția și trăsăturile caracteristice ale grevei	278
9. Dreptul la grevă.....	280
10. Categoriile de greve	281
11. Greva de avertisment	282
12. Greva de solidaritate.....	283
13. Greva politică.....	284
14. Greva demisie.....	284
15. Greva judecătorilor	285
16. Alte categorii de greve	285
17. Greva patronală (lock-out-ul)	285
18. Declararea grevei	286
19. Hotărârea de declarare a grevei.....	287
20. Categoriile de persoane care nu pot declara (sau participa) la grevă.....	288
21. Limitări privind declararea și participarea la grevă	290
22. Desfășurarea grevei	292
23. Continuarea activității angajaților neparticipanți la grevă	293
24. Obligații ale organizatorilor grevei și ale conducerii unității.....	293
25. Suspendarea grevei.....	294
26. Înțetarea grevei	295
27. Răspunderea juridică pentru nerespectarea dispozițiilor legale privind greva	296

PARTEA A III-A DREPTUL INDIVIDUAL AL MUNCII

CAPITOLUL IX. FORMAREA PROFESIONALĂ	303
§1. Noțiunea formării profesionale	303
1. Accepțiunile termenului „formare profesională”	303
2. Fazele formării profesionale	304
3. Formarea profesională – instituție juridică complexă	304
§2. Reglementarea și obiectivele principale ale formării profesionale	304
4. Dispoziții constituționale	304
5. Reglementarea formării profesionale	305
6. Obiectivele principale ale formării profesionale	306
§3. Sistemul de formare profesională	306
7. Formarea profesională inițială	306
8. Practica elevilor și studenților	307
9. Educația permanentă.....	308
§4. Formarea profesională a adulților	309
10. Reguli generale.....	309
11. Organizarea formării profesionale a adulților.....	310
12. Autorizarea furnizorilor de formare profesională	312
13. Evaluarea și certificarea formării profesionale a adulților	313
14. Finanțarea formării profesionale a adulților	314
§5. Formarea profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă	314
15. Noțiunea de persoană aflată în căutarea unui loc de muncă	314
16. Programele de formare profesională	315
17. Serviciile de formare profesională	316

18. Drepturi și obligații ale persoanelor care urmează programe de pregătire profesională	316
§6. Formarea profesională a salariaților	317
19. Modalități.....	317
20. Planurile anuale de formare profesională.....	317
21. Participarea la formarea profesională.....	317
22. Cheltuielile privind formarea profesională	318
§7. Contracte speciale de formare profesională	323
23. Categoriile de contracte.....	323
24. Contractul de calificare profesională	323
25. Contractul de adaptare profesională	324
26. Formatorul.....	325
§8. Contractul de ucenicie la locul de muncă	325
27. Reglementare. Destinatari	325
28. Obiectivele formării profesionale prin ucenicie la locul de muncă	326
29. Contractul de ucenicie	326
30. Părțile contractului de ucenicie și obligațiile acestora	327
31. Statutul ucenicului	328
32. Susținerea financiară a uceniei	328
33. Controlul aplicării dispozițiilor legale privind ucenia la locul de muncă.....	329
34. Reglementarea uceniei în dreptul european.....	330
§9. Studiile universitare de masterat	330
35. Organizare	330
36. Admitere.....	331
37. Diploma.....	331
§10. Studiile universitare de doctorat	331
38. Organizare	331
39. Admiterea.....	332
40. Studentul-doctorand	332
41. Conducătorul de doctorat	333
42. Teza de doctorat.....	333
43. Diploma.....	334
44. Sancțiuni	335
§11. Programe postuniversitare	335
45. Categoriile.....	335
46. Programele postdoctorale.....	335
47. Programele postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă	335
§12. Bursele private	336
48. Sediul materiei	336
49. Definiția și beneficiarii burselor private	336
50. Contractul de acordare a bursei private	336
51. Obiectul contractului	336
52. Facilități fiscale.....	337
§13. Alte burse	337
53. Bursă specială „Guvernul României” pentru formarea managerilor în sectorul public.....	337
54. Bursa de performanță „Meritul Olimpic” și bursa de cercetare.....	339
55. Burse de studii acordate unor studenți cu domiciliul în mediul rural	339
§14. Concediile pentru formare profesională	340
56. Reglementare. Categoriile.....	340
57. Concediul fără plată.....	340
58. Concediul cu plată.....	341

CAPITOLUL X. GENERALITĂȚI PRIVIND CONTRACTUL INDIVIDUAL DE MUNCĂ	343
§1. Reglementarea contractului individual de muncă	343
1. Repere istorice ale reglementării.....	343
2. Reglementarea actuală a contractului individual de muncă.....	343
§2. Definiții ale contractului individual de muncă	343
3. Definiții legale.....	343
4. Definiții doctrinare	344
§3. Elementele contractului individual de muncă	345
5. Enumerarea elementelor	345
6. Prestarea muncii.....	345
7. Salariul.....	346
8. Subordonarea	346
9. Elementul temporal.....	347
§4. Trăsăturile caracteristice ale contractului individual de muncă	347
10. Enumerarea trăsăturilor	347
11. Contractul individual de muncă – act juridic	347
12. Contractul individual de muncă – act juridic bilateral	347
13. Contractul individual de muncă – contract sinalagmatic	348
14. Contractul individual de muncă - contract oneros și comutativ	348
15. Contractul individual de muncă mai este un contract consensual?.....	348
16. Contractul individual de muncă - contract <i>intuitu personae</i>	348
17. Contractul individual de muncă - contract cu executare succesivă.....	349
18. Contractul individual de muncă - implică obligația „de a face”	349
19. Imposibilitatea condiției suspensive și a celei rezolutorii.....	349
20. Posibilitatea afectării contractului individual de muncă de un termen extinctiv.....	350
§5. Contractul individual de muncă și alte contracte	350
21. Contractul individual de muncă și contractul colectiv de muncă	350
22. Contractul individual de muncă și contractul de mandat	351
23. Contractul individual de muncă și contractul de management/administrare	353
24. Contractul individual de muncă și contractul civil (convenția civilă) de prestări servicii	356
25. Contractul individual de muncă și contractul de voluntariat	358
26. Contractul individual de muncă și contractul de mediere	360
27. Contractul individual de muncă și contractul de solidaritate.....	362
§6. Contractele individuale de muncă speciale	363
28. Contractul privind munca prin agent de muncă temporară	363
29. Contractul individual de muncă cu timp parțial	369
30. Contractul individual de muncă la domiciliu.....	373
31. Telemunca	375
§7. Durata contractului individual de muncă	377
32. Contractul individual de muncă pe durată nedeterminată	377
33. Contractul individual de muncă pe durată determinată	378
§8. Conținutul contractului individual de muncă	386
34. Partea legală și partea convențională	386
35. Felul muncii.....	388
36. Locul muncii	389
37. Clauza de neconcurență.....	390
38. Clauza de confidențialitate.....	394
39. Clauza de mobilitate	395
40. Alte clauze facultative	396
41. Clauze interzise (sau abuzive).....	398

CAPITOLUL XI. ÎNCHEIEREA CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE MUNCĂ	400
§1. Generalități privind încheierea contractului individual de muncă	400
1. Noțiune.....	400
2. Clasificarea condițiilor la încheierea contractului individual de muncă.....	400
§2. Capacitatea juridică a salariatului	400
3. Reguli privind capacitatea juridică	400
4. Incompatibilități	404
5. Examenul medical	410
§3. Capacitatea juridică a angajatorului	412
6. Preliminarii	412
7. Capacitatea juridică a angajatorului persoană juridică.....	412
8. Capacitatea juridică a angajatorului persoană fizică	417
§4. Consimțământul părților	417
9. Noțiune. Condiții.....	417
10. Viciile de consimțământ	418
§5. Obiectul și cauza contractului individual de muncă	420
11. Obiectul.....	420
12. Cauza.....	421
§6. Repartizarea în muncă și avizul prealabil	421
13. Repartizarea în muncă	421
14. Avizul prealabil.....	423
§7. Condițiile de studii și vechime în muncă	425
15. Condițiile de studii.....	425
16. Condiția de vechime în muncă și în specialitate.....	428
17. Stagiul	430
§8. Verificarea prealabilă a aptitudinilor profesionale și personale ale celui care solicită angajarea	432
18. Generalități.....	432
19. Concursul sau examenul	433
20. Perioada de probă	436
§9. Informarea persoanei care solicită angajarea	441
21. Elementele informării	441
22. Realizarea informării	443
§10. Forma și înregistrarea contractului individual de muncă	444
23. Forma scrisă – condiție ad validitatem	444
24. Formalitatea dublului exemplar.....	447
25. Înregistrarea contractului individual de muncă	447
§11. Cumulul de funcții	448
26. Semnificația termenului	448
27. Regula – admisibilitatea cumulului de funcții.....	448
28. Excepția – inadmisibilitatea cumulului de funcții.....	449
29. Unele cazuri ale cumulului de funcții	450
30. Cumulul de funcții în cazul personalului didactic	450
31. Cumulul în cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și al membrilor întreprinderilor familiale	450
32. Cumulul pensiei cu salariul	451
33. Cumulul salariului cu o parte din indemnizația de șomaj	454
34. Incompatibilități legale	455
35. Incompatibilități privind notarii publici	455
36. Incompatibilități privind avocații	456
37. Incompatibilități privind funcționarii publici.....	457
38. Incompatibilități privind executorii judecătorești	458

39. Incompatibilități privind consilierii juridici	458
40. Incompatibilități privind judecătorii și procurorii	459
41. Incompatibilități privind medicii	460
42. Incompatibilități privind administratorii/directorii societăților	460
43. Consecințe ale incompatibilității asupra contractului individual de muncă	461
44. Angajatorii și funcția de bază	461

CAPITOLUL XII. DREPTURI ȘI OBLIGAȚII ALE PĂRȚILOR CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE MUNCĂ	463
§1. Puterea obligatorie a contractului	463
1. Obligatorivitatea contractului față de părți	463
2. Importanța obligativității contractului individual de muncă	463
3. Excepția de neexecutare a contractului	464
4. Interpretarea contractului	464
§2. Drepturi ale angajatorului	465
5. Privire generală asupra drepturilor reglementate de Codul muncii	465
6. Drepturi organizatorice ale angajatorului	465
7. Normarea muncii	465
8. Drepturi de dispoziție și control	467
9. Stabilirea obiectivelor de performanță individuală	468
10. Regulamentul intern	470
11. Evaluarea profesională a salariaților	473
12. Monitorizarea salariaților în ceea ce privește utilizarea internetului la locul de muncă	475
§3. Obligații ale angajatorului	477
13. Privire generală asupra obligațiilor prevăzute de Codul muncii	477
14. Obligația de informare	478
15. Comunicarea situației economice și financiare a unității	481
16. Obligații privind registrul general de evidență a salariaților	482
17. Obligații privind protecția salariaților pe perioadele cu temperaturi extreme	484
18. Obligații privind prevenirea tuturor formelor de discriminare și egalitatea de șanse între femei și bărbați	485
19. Protecția salariaților în cazul transferului întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acesteia	490
§4. Acordarea tichetelor de masă, a tichetelor cadou, a tichetelor de creșă și a celor de vacanță	493
20. Caracteristicile și beneficiarii tichetelor de masă	493
21. Emiterea și acordarea tichetelor	495
22. Tichetele cadou și tichetele de creșă	495
23. Tichetele de vacanță	496
§5. Drepturi și obligații ale salariaților	497
24. Preliminarii	497
25. Drepturi ale salariaților prevăzute de Codul muncii	497
26. Demnitatea în muncă	499
27. Obligații ale salariaților prevăzute de Codul muncii	500
28. Obligația de fidelitate	501
29. Obligații ale salariaților prevăzute în alte acte normative	502
30. Obligații ale salariaților prevăzute în contractele colective de muncă și regulamente interne	504
CAPITOLUL XIII. SALARIZAREA	506
§1. Noțiunea și elementele salariului	506

1. Noțiunea de salariu	506
2. Elementele salariului	507
§2. Categoriile de salarii	509
3. Salariul nominal și salariul real	509
4. Salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată	510
§3. Sistemul de salarizare	514
5. Noțiunea sistemului de salarizare	514
6. Enumerarea principiilor sistemului de salarizare	514
7. Principiul negocierii salariilor	516
8. Principiul prestabilirii salariilor personalului plătit din fonduri publice	516
9. Principiul egalității de tratament: la muncă egală, salariu egal	516
10. Principiul diferențierii salariilor în raport de nivelul studiilor, funcția îndeplinită, cantitatea și calitatea muncii, condițiile de muncă	518
11. Principiul confidențialității	519
§4. Salarizarea prin negociere	520
12. Sfera de cuprindere	520
13. Formele de salarizare	520
14. Salariile de bază	521
15. Sporurile și adaosurile la salariul de bază	521
§5. Salarizarea personalului plătit din fonduri publice	522
16. Sfera de cuprindere	522
17. Elementele generale ale salarizării	522
18. Scopul reglementărilor și criteriile salarizării	522
19. Stabilirea salariilor de bază, soldelor, salariilor de funcție și a indemnizațiilor lunare de încadrare	523
20. Sporuri	525
21. Premii	526
22. Contestații	527
23. Salarizarea personalului contractual din administrația publică	527
24. Salarizarea personalului din învățământ	531
25. Salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014	543
§6. Plata salariilor	543
26. Reguli privind plata salariilor	543
27. Impozitul pe veniturile din salarii	547
28. Contribuția de asigurări sociale	550
29. Contribuția pentru asigurările sociale de sănătate	554
30. Contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj	555
31. Alte contribuții	555
32. Condiții privind plata salariilor	555
33. Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale	558
CAPITOLUL XIV. TIMPUL DE MUNCĂ ȘI TIMPUL DE ODIHNĂ	561
§1. Considerații generale privind timpul de muncă	561
1. Noțiune	561
2. Importanță	562
3. Clasificare	563
§2. Durata timpului de muncă	563
4. Durata normală a timpului de muncă	563
5. Munca de noapte	564
6. Durata redusă a timpului de muncă	565
7. Timpul de muncă peste durata normală (munca suplimentară)	567

§3. Timpul de muncă al persoanelor care efectuează activități mobile de transport rutier	570
8. Reglementare	570
9. Semnificația termenilor	571
10. Organizarea timpului de muncă.....	572
11. Obligații ale angajatorilor și ale lucrătorilor	572
§4. Timpul de odihnă	573
12. Noțiuni. Forme	573
13. Pauza pentru masă.....	574
14. Pauze de alăptare.....	574
15. Timpul de odihnă între două zile de muncă.....	575
16. Repausul săptămânal	575
17. Pauze și perioade de odihnă pentru conducătorii auto	576
18. Perioadele de odihnă și pauze în cazul lucrătorilor mobili care prestează servicii de interoperabilitate transfrontalieră în sectorul feroviar	577
19. Limitări privind timpul de muncă și cerințe de odihnă pentru personalul aeronautic civil navigant	578
§5. Sărbătorile legale	579
20. Enumerare	579
21. 1 și 2 Ianuarie	579
22. Prima și a doua zi de Paști	580
23. 1 mai – Ziua internațională a Muncii.....	580
24. Rusaliile	580
25. Adormirea Maicii Domnului (a mamei lui Iisus)	580
26. 30 noiembrie – Sfântul Apostol Andrei cel Întâi Chemat, Ocrotitorul României.....	580
27. 1 Decembrie.....	581
28. Prima zi și a doua zi de Crăciun	581
29. Sărbătorile religioase în cazul persoanelor aparținând altor culte religioase decât creștine.....	581
30. Excepții de la aplicarea art. 139 alin. (1) din Codul muncii și consecințele acestora	581
§6. Concediul de odihnă	582
31. Dreptul la concediul de odihnă	582
32. Scurt istoric al reglementării concediului de odihnă	583
33. Durata concediului de odihnă (de bază).....	585
34. Concediul suplimentar de odihnă	586
35. Condițiile dobândirii și exercitării dreptului la concediu de odihnă	587
36. Programarea concediului de odihnă.....	589
37. Indemnizația de concediu	590
38. Efectuarea concediului	594
39. Întreruperea concediului	595
40. Compensarea în bani a concediului de odihnă	596
§7. Alte concedii și zile libere	597
41. Alte concedii.....	597
42. Zile libere	599
CAPITOLUL XV. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ	601
§1. Considerații introductive	601
1. Noțiunea de securitate și sănătate în muncă	601
2. Domeniul de aplicare a normelor de securitate și sănătate în muncă.....	601
§2. Reglementarea securității și sănătății în muncă	602
3. Scurt istoric	602

4. Reglementarea internă a securității și sănătății în muncă	604
5. Reglementarea securității și sănătății în muncă în dreptul internațional și european	607
§3. Principii ale sănătății și securității în muncă	609
6. Enumerare	609
7. Securitatea și sănătatea în muncă – problemă de interes general	609
8. Legătura indisolubilă dintre dreptul la muncă și securitatea și sănătatea în muncă	610
9. Integrarea securității și sănătății în procesul de muncă.....	610
10. Caracterul preventiv al asigurării securității și sănătății în muncă.....	610
11. Realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă – obligație legală a angajatorului	610
§4. Obligațiile angajatorilor.....	610
12. Obligații generale prevăzute de Codul muncii	610
13. Obligații generale prevăzute de Legea nr. 319/2006	611
14. Obligații ale angajatorilor privind serviciile de prevenire și protecție	612
15. Obligații ale angajatorilor în ceea ce privește primul ajutor, stingerea incendiilor, evacuarea lucrătorilor, pericol grav și iminent.....	613
16. Alte obligații ale angajatorilor prevăzute de Legea nr. 319/2006	613
17. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 971/2006 privind cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și/sau de sănătate la locul de muncă	615
18. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1028/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare	615
19. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă	615
20. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1146/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a echipamentelor de muncă.....	616
21. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1049/2006 privind cerințele minime pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de suprafață sau subteran.....	617
22. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1050/2006 privind cerințele minime pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de foraj.....	618
23. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1051/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru manipularea manuală a maselor care prezintă riscuri pentru lucrători, în special de afecțiuni dorsolombare	618
24. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1058/2006 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și sănătății lucrătorilor care pot fi expuși unui potențial risc datorat atmosferelor explozive	619
25. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1091/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă.....	620
26. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1135/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate la bordul navelor de pescuit	620
27. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1136/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de câmpuri electromagnetice.....	621

28. Obligațiile angajatorului conform Hotărârii Guvernului nr. 1218/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici.....	622
29. Instruirea lucrătorilor	624
30. Informarea lucrătorilor.....	626
31. Consultarea și participarea lucrătorilor	626
32. Protecția tinerilor și a minorilor	627
33. Acordarea alimentației de protecție și a materialelor igienico – sanitare	629
34. Comitetul de securitate și sănătate în muncă.....	630
35. Serviciul de medicină a muncii	632
§5. Obligațiile lucrătorilor și atribuții ale sindicatelor.....	633
36. Obligațiile lucrătorilor	633
37. Atribuții ale sindicatelor în asigurarea securității și sănătății în muncă	634
§6. Protecția sănătății și securității lucrătorilor față de riscurile datorate expunerii la azbest	634
38. Reglementare	634
39. Notificarea inspectoratului teritorial de muncă.....	634
40. Informarea și instruirea lucrătorilor	635
41. Reducerea expunerii lucrătorilor la azbest	635
42. Reducerea sau evitarea riscurilor.....	636
43. Supravegherea sănătății lucrătorilor	636
§7. Cerințe minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile	636
44. Reglementare. Definiții	636
45. Planul de securitate și sănătate.....	637
46. Planul propriu.....	638
47. Registrul de coordonare	638
48. Coordonatorul de materie de securitate și sănătate pe durata elaborării proiectului lucrării și atribuțiile sale	639
49. Coordonatorul în materie de securitate și sănătate pe durata realizării lucrării	640
50. Obligațiile angajatorilor	641
51. Obligațiile lucrătorilor independenți	641
52. Informarea, consultarea și participarea lucrătorilor	641
§8. Cerințe minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de zgomot	642
53. Reglementare	642
54. Enumerarea obligațiilor angajatorilor	642
55. Determinarea și evaluarea riscurilor la zgomot	642
56. Reducerea expunerii la zgomot.....	642
57. Protecția individuală a lucrătorilor.....	643
58. Informarea și formarea lucrătorilor.....	643
59. Supravegherea sănătății lucrătorilor	643
§9. Protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici în muncă	644
60. Reglementare. Definiții	644
61. Enumerarea obligațiilor angajatorului	644
62. Identificarea și evaluarea riscurilor	644
63. Înlocuirea și reducerea riscurilor.....	645
64. Informarea autorității competente	645
65. Igiena și protecția individuală.....	646
66. Informarea și consultarea lucrătorilor	646
67. Lista lucrătorilor expuși și notificarea activităților care implică agenți biologici	646

§10. Cerințele minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă	647
68. Reglementare. Definiții	647
69. Enumerarea obligațiilor angajatorului	648
70. Prevenirea și reducerea expunerii la agenții cancerigeni sau mutageni la locul de muncă	648
71. Informarea autorităților competente	649
72. Măsuri de igienă și protecție individuală	649
73. Informarea, instruirea, consultarea și participarea lucrătorilor	649
74. Supravegherea medicală	650
§11. Comunicarea, cercetarea, înregistrarea și raportarea evenimentelor	650
75. Definiția evenimentului	650
76. Comunicarea evenimentelor	651
77. Cercetarea evenimentelor	651
78. Accidentul de muncă	652
79. Bolile profesionale	654
§12. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale	654
80. Reglementare	654
81. Asigurații	655
82. Raporturile de asigurare	655
83. Contribuția de asigurare	655
84. Prestațiile de asigurare	656
§13. Autorități și instituții cu atribuții în domeniu	658
85. Enumerare	658
86. Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice	658
87. Ministerul Sănătății	659
88. Inspekția Muncii	659
89. Asigurătorul	660
CAPITOLUL XVI. MODIFICAREA ȘI SUSPENDAREA CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE MUNCĂ	661
§1. Modificarea contractului individual de muncă	661
1. Elementele și condițiile modificării	661
2. Clasificarea cazurilor de modificare a contractului individual de muncă	665
3. Delegarea	666
4. Detașarea	668
5. Trecerea temporară în altă muncă	674
6. Transferul	678
7. Promovarea – caz de modificare definitivă a contractului individual de muncă	681
8. Alte cazuri de modificare definitivă a contractului individual de muncă	681
§2. Suspendarea contractului individual de muncă	683
9. Noțiunea suspendării	683
10. Cazurile de suspendare	684
11. Suspendarea de drept	684
12. Suspendarea din inițiativa salariatului	691
13. Suspendarea din inițiativa angajatorului	700
14. Suspendarea prin acordul părților	709
15. Procedura suspendării	710
16. Efectele suspendării	711
CAPITOLUL XVII. ÎNCETAREA CONTRACTULUI INDIVIDUAL DE MUNCĂ	713

§1. Legalitatea și cazurile de încetare	713
1. Legalitatea încetării contractului individual de muncă	713
2. Cazurile încetării contractului individual de muncă.....	713
§2. Încetarea de drept	714
3. Enumerarea situațiilor	714
4. Decesul salariatului sau al angajatorului, persoană fizică ori dizolvarea angajatorului persoană juridică	716
5. Declararea judecătorească a morții sau a punerii sub interdicție a uneia dintre părțile contractului individual de muncă.....	716
6. Îndeplinirea cumulativă a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare sau comunicarea deciziei de pensie	716
7. Nulitatea contractului individual de muncă	719
8. Admiterea cererii de reintegrare în funcția ocupată de salariat a unei persoane concediate nelegal sau pentru motive neîntemeiate, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de reintegrare.....	722
9. Condamnarea la executarea unei pedepse privative de liberate	722
10. Retragera de către autoritățile sau organismele competente a avizelor, autorizațiilor ori atestărilor necesare pentru exercitarea profesiei.....	722
11. Interzicerea exercitării unei profesii sau a unei funcții, ca măsură de siguranță ori pedeapsă complementară, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care s-a dispus interdicția	723
12. Expirarea termenului contractului individual de muncă încheiat pe durată determinată	724
13. Retragera acordului părinților sau al reprezentanților legali, în cazul salariaților cu vârsta cuprinsă între 15-16 ani.....	725
14. Încetarea de drept a contractului individual de muncă în situația personalului didactic sau de cercetare.....	725
15. Constatarea încetării de drept a contractului individual de muncă	726
§3. Încetarea prin acordul părților	727
16. Preliminarii	727
17. Condiții	727
§4. Concedierea	730
18. Noțiune. Situații.....	730
19. Cazurile de concediere pentru motive care țin de persoana salariatului.....	731
20. Concedierea disciplinară	731
21. Concedierea în cazul arestării preventive sau arestării la domiciliu a salariatului pentru o perioadă mai mare de 30 de zile.....	737
22. Concedierea în cazul inaptitudinii fizice și/sau psihice a salariatului.....	738
23. Concedierea pentru necorespondere profesională	740
24. Concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului	743
25. Concedierea colectivă	750
26. Reguli privind concedierea	760
27. Revocarea deciziei de concediere.....	784
28. Controlul și sancționarea concedierilor nelegale	787
29. Reintegrarea în muncă – efect al anulării măsurii angajatorului	795
§5. Încetarea contractului individual de muncă în conformitate cu art. 86 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței	800
30. Reglementare	800
31. Sfera de aplicare a art. 86	801
32. Natura juridică a „denunțării”	802
33. Critica dispozițiilor art. 86 din Legea nr. 85/2006 referitoare la „denunțarea” contractelor individuale de muncă	802

§6. Demisia	803
34. Noțiune.....	803
35. Preavizul și semnificația acestuia	804
36. Posibilitatea fostului salariat de a contesta încetarea contractului de muncă prin demisie.....	810

PARTEA A IV-A RĂSPUNDEREA JURIDICĂ

CAPITOLUL XVIII. RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ	815
§1. Disciplina muncii – condiție a desfășurării activității angajatorilor	815
1. Noțiunea de disciplină a muncii	815
2. Trăsături caracteristice ale disciplinei muncii	815
§2. Izvoarele și căile de înlăptuire a disciplinei muncii	816
3. Izvoarele de drept în materia disciplinei muncii.....	816
4. Căile de înlăptuire a disciplinei muncii	816
§3. Specificul și condițiile răspunderii disciplinare	817
5. Definiția răspunderii disciplinare	817
6. Trăsăturile caracteristice ale răspunderii disciplinare.....	818
7. Enumerarea condițiilor răspunderii disciplinare	818
8. Obiectul abaterii disciplinare	819
9. Latura obiectivă.....	819
10. Subiectul abaterii disciplinare	824
11. Latura subiectivă (vinovăția).....	824
12. Cauze exoneratoare de răspundere disciplinară.....	825
§4. Cumulul răspunderii disciplinare cu alte forme ale răspunderii juridice	827
13. Justificare	827
14. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea patrimonială.....	827
15. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea penală.....	828
16. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea contravențională	829
§5. Sancțiunile disciplinare	830
17. Noțiunea sancțiunilor disciplinare	830
18. Clasificarea sancțiunilor disciplinare.....	831
§6. Sancțiunile disciplinare generale	831
19. Enumerarea sancțiunilor	831
20. Avertismentul scris.....	832
21. Retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o perioadă ce nu poate depăși 60 de zile.....	832
22. Reducerea salariului de bază pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%.....	833
23. Reducerea salariului de bază și/sau, după caz, a indemnizației de conducere, pe o perioadă de 1-3 luni, cu 5-10%.....	834
24. Desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă.....	834
§7. Sancțiuni disciplinare speciale	834
25. Reglementare	834
26. Sancțiunile disciplinare aplicabile personalului didactic	836
27. Sancțiunile disciplinare aplicabile funcționarilor publici	836
28. Sancțiunile disciplinare aplicabile judecătorilor și procurorilor	836
29. Sancțiunile disciplinare aplicabile personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea.....	837
30. Sancțiunile aplicabile personalului din serviciile de probațiune.....	837
§8. Procedura aplicării și executării sancțiunilor disciplinare	837

31. Preliminarii	837
32. Organele competente să aplice sancțiuni disciplinare	838
33. Cercetarea abaterii disciplinare	840
34. Individualizarea și aplicarea sancțiunii	849
35. Termenele de aplicare a sancțiunilor disciplinare.....	851
36. Decizia de sancționare	855
37. Executarea sancțiunilor disciplinare	862
§9. Contestația – calea de atac împotriva sancțiunilor disciplinare	862
38. Reglementare	862
39. Reguli procedurale de soluționare a contestației și consecințele admiterii acesteia.....	863
40. Problema înlocuirii sancțiunii disciplinare	865
§10. Radierea disciplinară	871
41. Noțiuni. Efecte	871
42. Consecințe ale sancționării disciplinare și ale radierii	872
43. Condiții	872
44. Constatarea	873
45. Reabilitarea disciplinară reglementată de acte normative speciale	873
CAPITOLUL XIX. RĂSPUNDEREA PATRIMONIALĂ	875
§1. Definiția și trăsăturile răspunderii patrimoniale a salariaților	875
1. Definiția răspunderii patrimoniale	875
2. Trăsăturile răspunderii patrimoniale	876
§2. Răspunderea patrimonială și alte forme de răspundere juridică	877
3. Răspunderea patrimonială și răspunderea civilă contractuală.....	877
4. Răspunderea patrimonială și răspunderea civilă delictuală	878
5. Răspunderea patrimonială și răspunderea materială.....	879
6. Răspunderea patrimonială și răspunderea pentru daune morale	880
§3. Obligația de restituire	883
7. Natură juridică și caracteristicile obligației de restituire	883
8. Cazurile în care poate fi stabilită obligația de restituire	885
§4. Răspunderea patrimonială a angajatorului	886
9. Reglementare	886
10. Condițiile răspunderii patrimoniale a angajatorului.....	887
11. Cazurile în care angajatorul răspunde patrimonial	887
12. Acțiunea în regres a angajatorului	889
§5. Formele răspunderii patrimoniale a salariaților	889
13. Răspunderea unipersonală.....	889
14. Răspunderea conjunctă.....	889
15. Răspunderea subsidiară.....	891
16. Răspunderea solidară.....	893
§6. Condițiile răspunderii patrimoniale a salariaților	894
17. Enumerarea condițiilor	894
18. Calitatea de salariat la angajatorul păgubit	894
19. Fapta ilicită și personală a salariatului, săvârșită în legătură cu munca sa.....	896
20. Cauze care înlătură caracterul licit al faptei.....	897
21. Legătura faptei cu munca prestată	902
22. Caracterul personal al faptei	903
23. Prejudiciul	904
24. Raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu	907
25. Vinovăția (culpa)	908

§7. Procedura generală și procedurile speciale de stabilire și recuperare a prejudiciilor suferite de angajator	912
26. Procedura generală	912
27. Proceduri speciale	916
§8. Executarea silită a despăgubirilor	919
28. Modalități de executare	919
29. Reținerile din drepturile salariale	919
30. Urmărirea silită asupra bunurilor	920
CAPITOLUL XX. RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ	922
§1. Reglementarea și specificul răspunderii contravenționale în dreptul muncii	922
1. Reglementarea răspunderii contravenționale în dreptul muncii	922
2. Specificul răspunderii contravenționale	924
§2. Contravențiile reglementate de art. 260 din Codul muncii	925
3. Nerespectarea dispozițiilor privind garantarea în plată a salariului minim brut pe țară	925
4. Încălcarea de către angajator a prevederilor art. 34 alin. (5) din Codul muncii	925
5. Împiedicarea sau obligarea, prin amenințări, ori violențe, a unui salariat sau a unui grup de salariați să participe la grevă ori să muncească în timpul grevei	925
6. Stipularea în contractul individual de muncă a unor clauze contrare dispozițiilor legale	926
7. Primirea la muncă a până la 5 persoane fără încheierea unui contract individual de muncă	926
8. Prestarea muncii de către o persoană fizică fără încheierea unui contract individual de muncă	929
9. Încălcarea de către angajator a prevederilor art. 139 și 142	929
10. Încălcarea obligației prevăzute la art. 140	929
11. Nerespectarea dispozițiilor privind munca suplimentară	929
12. Nerespectarea prevederilor legale privind acordarea repausului săptămânal	930
13. Neacordarea indemnizației prevăzută la art. 53 alin. (1)	930
14. Încălcarea prevederilor referitoare la munca de noapte	930
15. Încălcarea de către angajator a obligației de a angaja în muncă numai în baza certificatului medical	931
16. Încălcarea de către angajator a obligației prevăzute la art. 119 din Codul muncii	931
17. Nerespectarea prevederilor legale privind înregistrarea de către angajator a demisiei	931
18. Încălcarea de către agentul de muncă temporară a obligației prevăzute de art. 102 din Codul muncii	931
19. Încălcarea prevederilor art. 16 alin. (3) din Codul muncii	931
§3. Contravențiile reglementate de Legea nr. 82/1991 a contabilității	931
20. Preliminarii	931
21. Enumerarea contravențiilor	932
22. Sancțiuni	933
§4. Contravențiile reglementate de Legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă	934
23. Comercializarea de către salariați a tichetelor de masă contra unei fracțiuni de preț sau a altor produse decât cele alimentare	934
24. Utilizarea de către salariați a unui număr de tichete de masă mai mare decât numărul de zile în care sunt prezenți la lucru în unitate [art. 10 alin. (1) lit. b)]	934

§5. Contravențiile reglementate de Legea nr. 108/1999 pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii	934
25. Categoriile	934
26. Aspecte procesuale	934
§6. Contravențiile reglementate de art. 113 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă	934
27. Necomunicarea lunară a locurilor de muncă vacante [art. 113 lit. a)]	934
28. Neutilizarea Clasificării ocupațiilor din România prevăzute la art. 15 [art. 113 lit. b)]	935
29. Nedepunerea lunară a declarației prevăzute la art. 21 [art. 113 lit. c)]	935
30. Nerespectarea prevederilor art. 41 alin. (2) [art. 113 lit. e)]	935
31. Nerespectarea prevederilor art. 50	935
32. Nerespectarea prevederilor art. 100 alin. (2) lit. e) [art. 113 lit. g)]	935
33. Contravențiile prevăzute la art. 113 lit. h), i) și j)	936
§7. Contravențiile reglementate de art. 46 alin. (1) din Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între bărbați și femei	936
34. Încălcarea dispozițiilor art. 6 alin. (1)-(4)	936
35. Încălcarea dispozițiilor art. 7 alin. (2)	936
36. Încălcarea dispozițiilor art. 8	936
37. Încălcarea dispozițiilor art. 9 alin. (1)	937
38. Încălcarea dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(4), alin. (6) și (8)	937
39. Încălcarea dispozițiilor art. 11	938
40. Încălcarea dispozițiilor art. 12-13	938
41. Încălcarea dispozițiilor art. 14-22 și 29	938
42. Sancțiunea aplicabilă	938
§8. Contravențiile reglementate de art. 102 din Legea nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale	939
43. Nedepunerea la termen a declarației prevăzute la art. 10 și 11 [art. 102 alin. (1) lit. a)]	939
44. Nerespectarea obligației de comunicare prevăzute la art. 10, 11 și 50 [art. 102 alin. (1) lit. b)]	939
45. Refuzul de a pune la dispoziție informațiile solicitate potrivit art. 58 [art. 102 alin. (1) lit. c)]	939
46. Nerespectarea metodologiei de încadrare în clasele de risc prevăzute la art. 83 și 84 [art. 102 alin. (1) lit. d)]	939
47. Nerespectarea prevederilor art. 86 alin. (2) privind baza de calcul a contribuțiilor prevăzute în contractele de asigurare	939
48. Nerespectarea prevederilor art. 82, și ale art. 86 alin. (1) privind stabilirea contribuției de asigurare și a cotelor acestei contribuții	940
49. Contravenția reglementată de art. 102 alin. (1) lit. g)	940
50. Nerespectarea obligației de plată prevăzute la art. 13	940
51. Sancțiunea aplicabilă	940
§9. Contravențiile reglementate de Legea nr. 217/2005 privind constituirea, organizarea și funcționarea comitetului european de întreprindere	940
52. Preliminarii	940
53. Categoriile de contravenții	940
§10. Contravențiile reglementate de Legea nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă	941
54. Încălcarea dispozițiilor art. 5	941
55. Încălcarea dispozițiilor art. 6 alin. (3)	941
56. Încălcarea dispozițiilor art. 7 alin. (1) și (3)	941
57. Încălcarea dispozițiilor art. 8 alin. (2)	941

58. Încălcarea dispozițiilor art. 9 alin. (1), (2), (4)-(6).....	942
59. Încălcarea dispozițiilor art. 11	942
60. Încălcarea dispozițiilor art. 12	942
61. Încălcarea dispozițiilor art. 14 alin. (2).....	942
62. Încălcarea dispozițiilor art. 15	942
63. Sancțiuni	942
§11. Contravențiile reglementate de Legea nr. 67/2006 privind protecția drepturilor salariaților în cazul transferului întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acestora	943
64. Obligații ale cedentilor și cesionarilor	943
65. Sancțiuni	943
§12. Contravențiile reglementate de Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	943
66. Nedepunerea în termen a declarațiilor prevăzute la art. 215 alin. (2) lit. a) și alin. (3).....	943
67. Nevirarea contribuției datorate conform art. 258 alin. (1) de către angajator [art. 305 lit. b)].....	943
68. Refuzul de a pune la dispoziția organelor de control ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală și ale caselor de asigurări a documentelor justificative și a actelor de evidență necesare în vederea stabilirii obligațiilor la fond	944
69. Refuzul de a pune la dispoziția organelor de control ale caselor de asigurări documentele justificative și actele de evidență financiar-contabilă privind sumele datorate la fond	944
§13. Contravenția reglementată de art. 13 din Legea nr. 193/2006 privind acordarea tichetelor cadou și tichetelor de creșă.....	944
70. Constituie contravenție	944
§14. Contravențiile reglementate de Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.....	944
71. Necomunicarea datelor și informațiilor solicitate în scris de agențiile teritoriale pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege.....	944
72. Comunicarea de date și informații incomplete sau eronate	945
§15. Contravențiile reglementate de Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă	945
73. Încălcarea dispozițiilor art. 7 alin. (4)-(6)	945
74. Încălcarea dispozițiilor art. 8	945
75. Încălcarea dispozițiilor art. 9 alin. (1)	946
76. Încălcarea dispozițiilor art. 10	946
77. Încălcarea dispozițiilor art. 11	946
78. Încălcarea dispozițiilor art. 12 alin. (1).....	946
79. Încălcarea dispozițiilor art. 13	947
80. Încălcarea dispozițiilor art. 14	948
81. Încălcarea dispozițiilor art. 15	948
82. Încălcarea dispozițiilor art. 16	948
83. Încălcarea dispozițiilor art. 17	948
84. Încălcarea dispozițiilor art. 18 alin. (5) și (6).....	949
85. Încălcarea dispozițiilor art. 19	949
86. Încălcarea dispozițiilor art. 20	949
87. Încălcarea dispozițiilor art. 21	949
88. Încălcarea dispozițiilor art. 27 alin. (1) lit. a) și b)	949
89. Încălcarea art. 29 alin. (1) lit. a)	949
90. Încălcarea dispozițiilor art. 32 alin. (2)	949
91. Încălcarea art. 34 alin. (1) și alin. (5)	949

92. Încălcarea dispozițiilor art. 36	950
93. Contravențiile prevăzute de art. 39 alin. (9).....	950
94. Contravenția prevăzută de art. 40	951
§16. Contravenții reglementate de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap	951
95. Aspecte introductive	951
96. Contravenții privind angajarea în muncă a persoanelor cu handicap și activitatea unităților protejate	951
97. Sancțiuni	952
98. Eliberarea de certificate de încadrare în grad de handicap cu încălcarea criteriilor prevăzute la art. 85 alin. (10)	952
§17. Contravențiile reglementate de Legea nr. 467/2006 privind stabilirea cadrului general de informare și consultare a angajaților.....	952
99. Nerespectarea de către angajator a obligației de a transmite reprezentanților angajaților informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1).....	952
100. Nerespectarea obligației angajatorului de a iniția consultări potrivit art. 5 alin. (3).....	953
101. Transmiterea cu rea-credință de informații incorecte sau incomplete, în condițiile art. 5 alin. (2), de natură a nu permite reprezentanților angajaților formularea unui punct de vedere adecvat pentru pregătirea unor consultări ulterioare	953
§18. Contravențiile reglementate de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii.....	953
102. Categoriile de contravenții	953
103. Contravenția privind declarația nominală de asigurare	953
104. Contravenții privind contribuția de asigurări sociale	954
105. Nerespectarea metodologiei și a criteriilor de încadrare în condiții deosebite de muncă	954
106. Contravențiile privind ajutorul de deces.....	954
§19. Contravențiile reglementate de Legea nr. 52/2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri	954
107. Încălcarea prevederilor art. 9 alin. (2) [art. 12 alin. (1) lit. a].....	954
108. Încălcarea prevederilor art. 5 alin. (2) lit. a)-d), art. 5 alin. (3) lit. e)-g) și art. 7 alin. (1) și (2) [art. 12 alin. (1) lit. b]	954
109. Încălcarea prevederilor art. 6 [art. 12 alin. (1) lit. c].....	955
110. Folosirea zilierilor pentru desfășurarea altor activități decât cele expres reglementate de lege [art. 12 alin. (1) lit. d].....	955
111. Folosirea zilierilor la activități necalificate cu caracter ocazional fără respectarea dispozițiilor art. 4 [art. 12 alin. (1) lit. e)].....	956
112. Aspecte procesuale	956
§20. Contravențiile reglementate de Legea dialogului social nr. 62/2011.....	956
113. Încălcarea prevederilor art. 7 alin. (2).....	956
114. Refuzul angajatorului de a începe negocierea contractului colectiv de muncă.....	956
115. Nedepunerea spre publicare a contractului colectiv de muncă la nivel de grup de unități sau sector de activitate	956
116. Nerespectarea obligației prevăzută la art. 162 alin. (1).....	957
117. Nerespectarea prevederii prevăzută la art. 194 alin. (1)	957
118. Împiedicarea în orice mod a accesului inspectorului de muncă pentru constatarea eventualelor contravenții conform art. 195.....	957
§21. Contravențiile reglementate de Legea nr. 335/2013 privind efectuarea stagiului pentru absolvenții de învățământ superior	957
119. Încălcarea prevederilor art. 4 alin. (2) [art. 35 alin. (1)]	957

120. Încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (2) [art. 35 alin. (1)]	957
121. Încălcarea prevederilor art. 8 alin. (1) și (3) [art. 35 alin. (1)]	957
122. Încălcarea prevederilor art. 14 alin. (1) [art. 35 alin. (1)]	958
123. Încălcarea prevederilor art. 15 alin. (1) și (2) [art. 35 alin. (1)]	958
124. Încălcarea prevederilor art. 16 [art. 35 alin. (1)].....	958
125. Încălcarea prevederilor art. 18 [art. 35 alin. (1)].....	958
126. Încălcarea prevederilor art. 21 alin. (2) [art. 35 alin. (1)]	958
127. Aspecte procesuale	958
§22. Contravențiile reglementate de Codul aerian	958
128. Contravențiile prevăzute de art. 93.....	958
§23. Contravențiile reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților.....	959
129. Nerespectarea prevederilor art. 16 alin. (3) și ale art. 18 de către furnizorii de formare profesională [art. 54 alin. (1) lit. a)].....	959
130. Nerespectarea de către furnizorii de formare profesională neautorizați a prevederilor art. 17 alin. (1) lit. d), e) și g) și alin. (3) [art. 54 alin. (1) lit. b)]	960
131. Nerespectarea de către furnizorii de formare profesională a prevederilor art. 19 alin. (1) și alin. (3) [art. 54 alin. (1) lit. c)]	960
132. Nerespectarea de către furnizorii de formare profesională a prevederilor art. 30 și ale art. 35-36 [art. 54 alin. (1) lit. d)]	960
133. Nerespectarea de către furnizorii de formare profesională a prevederilor art. 60 [art. 54 alin. (1) lit. e)]	961
134. Aspecte procesuale	961
§24. Contravențiile reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare	961
135. Contravenția reglementată de art. 6	961
136. Contravenția reglementată de art. 7	961
137. Contravențiile reglementate de art. 8	961
138. Contravenția reglementată de art. 9	962
139. Sancțiunea aplicabilă.....	962
140. Contravenția reglementată de art. 26 alin. (5).....	962
§25. Contravențiile reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 37/2007 privind stabilirea cadrului de aplicare a regulilor privind perioadele de conducere, pauzele și perioadele de odihnă ale conducătorilor auto și utilizarea aparatelor de înregistrare a activității acestora	962
141. Preliminarii	962
142. Contravențiile prevăzute la art. 8 alin. (1).....	963
143. Contravențiile prevăzute la art. 8 alin. (2).....	964
144. Contravențiile prevăzute la art. 8 alin. (3).....	965
145. Sancțiuni	966
§26. Contravențiile reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2003 privind protecția maternității la locurile de muncă.....	967
146. Încălcarea dispozițiilor art. 4 [art. 27 alin. (1) lit. a)].....	967
147. Încălcarea dispozițiilor art. 5 și 6 [art. 27 alin. (1) lit. a)]	967
148. Încălcarea dispozițiilor art. 7 și 8 alin. (1)	967
149. Încălcarea dispozițiilor art. 9 și art. 10	967
150. Încălcarea dispozițiilor art. 12 alin. (1)-(3)	968
151. Încălcarea dispozițiilor art. 13	968
152. Încălcarea dispozițiilor art. 14	968
153. Încălcarea dispozițiilor art. 15	969
154. Încălcarea dispozițiilor art. 17	969
155. Încălcarea dispozițiilor art. 18	969

156. Încălcarea dispozițiilor art. 19	969
157. Încălcarea dispozițiilor art. 20 alin. (2) și (4).....	969
158. Încălcarea dispozițiilor art. 21 alin. (1) și (2).....	970
§27. Contravențiile reglementate de art. 47 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate	970
159. Încălcarea obligațiilor prevăzute la art. 6 alin. (3) și (4).....	970
160. Încălcarea obligațiilor	970
161. Sancțiuni	970
§28. Contravențiile reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2006 privind protecția socială acordată persoanelor disponibilizate prin concedieri colective efectuate ca urmare a restructurării și reorganizării unor societăți naționale, regii autonome, companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, precum și a societăților comerciale și regiilor autonome subordonate autorităților administrației publice locale.....	971
162. Necomunicarea datelor și informațiilor prevăzute la art. 23 alin. (2)	971
163. Nerespectarea obligației prevăzute la art. 23 alin. (1) și alin. (1 ¹) [art. 24 lit. b)]	971
§29. Contravențiile reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56/2007 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României	971
164. Primirea la muncă a unui străin fără autorizație de muncă sau permis de ședere în scop de muncă [art. 26 lit. a)]	971
165. Menținerea unui străin în muncă după expirarea autorizației de muncă sau a permisului de ședere în scop de muncă	972
166. Netransmiterea către inspectoratul teritorial de muncă a comunicării prevăzute la art. 18 alin. (1) sau a modificării elementelor prevăzute în această comunicare	972
167. Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 22 alin. (1) ori art. 24 alin. (1) sau (2) [art. 28 lit. d)].....	972
§30. Contravențiile reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor	973
168. Caracterizare generală	973
169. Contravenția prevăzută de art. 14 alin. (2)	973
170. Contravenția prevăzută de art. 19 alin. (2)	973
171. Contravenția prevăzută la art. 25	973
172. Aspecte procesuale	973
§31. Contravențiile reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2013 privind aplicarea în perioada 2013-2018 a unor măsuri de protecție socială acordată persoanelor disponibilizate prin concedieri colective efectuate în baza planurilor de disponibilizare	973
173. Necomunicarea datelor și informațiilor prevăzute la art. 24 alin. (3) [art. 25 lit. a)]	973
174. Nerespectarea obligației prevăzute de art. 24 alin. (1) și (2) [art. 2 lit. b)].	974
§32. Contravențiile reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 1875/2005 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor față de riscurile datorate expunerii la azbest.....	974
175. Încălcarea dispozițiilor art. 12	974
176. Încălcarea dispozițiilor art. 36 alin. (2), (3), (4), (5), (6) și (7)	974

§33. Contravențiile reglementate de art. 701 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 300/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile	975
177. Nerespectarea dispozițiilor art. 6	975
178. Neîndeplinirea obligației prevăzute la art. 7	975
179. Neîndeplinirea obligației prevăzute de art. 9 lit. d)	975
180. Neîndeplinirea obligației prevăzute de art. 10	975
181. Neîndeplinirea obligației prevăzute de art. 42	975
182. Neîndeplinirea obligației prevăzute de art. 47 și 48	976
§34. Contravențiile reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 104/2007 pentru reglementarea procedurii specifice privind detașarea salariaților în cadrul prestării de servicii transnaționale pe teritoriul României	976
183. Nerespectarea dispozițiilor art. 6 alin. (1) și (4)	976
184. Contravenția prevăzută la art. 8 lit. d)	976
185. Contravenția prevăzută la art. 8 lit. e)	977
186. Contravenția prevăzută la art. 8 lit. f)	977
187. Contravenția prevăzută la art. 8 lit. g)	977
§35. Contravențiile reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 246/2007 privind metodologia de reînnoire a avizelor de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite	977
188. Contravenția prevăzută la art. 14 alin. (1)	977
189. Contravenția prevăzută la art. 14 alin. (3)	977
§36. Contravențiile reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 1204/2007 privind asigurarea forței de muncă necesare pe timpul stării de asediu, la mobilizare și pe timpul stării de război	978
190. Preliminarii	978
191. Contravențiile prevăzute la art. 21 alin. (1)	978
192. Aspecte procesuale	978
§37. Contravențiile reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 38/2008 privind organizarea timpului de muncă al persoanelor care efectuează activități mobile de transport rutier	978
193. Nerespectarea prevederilor art. 4, 5, 6 și 7 privind organizarea timpului de muncă de către întreprinderile/operatorii de transport rutier	978
194. Nerespectarea prevederilor privind controlul timpului de muncă	979
195. Aspecte procesuale	979
§38. Contravențiile reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 867/2009 privind interzicerea muncilor periculoase pentru copii	980
196. Semnificația unor termeni și noțiuni.....	980
197. Contravenția prevăzută la art. 8 alin. (3)	980
198. Contravenția prevăzută la art. 9.....	980
199. Aspecte procesuale	980
§39. Contravențiile reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 500/2011 privind registrul general de evidență a salariaților	981
200. Categoriile de contravenții	981
201. Sancțiuni	982
202. Aspecte procesuale	982
§40. Contravențiile reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 1256/2011 privind condițiile de funcționare, precum și procedura de autorizare a agentului de muncă temporară	983
203. Nerespectarea prevederilor art. 11 alin. (3), art. 12, art. 14, art. 15 alin. (1) și art. 19	983

204. Desfășurarea fără autorizație a activităților specifice agentului de muncă temporară.....	983
205. Aspectele procesuale	983
§41. Contravenția reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 871/2013 pentru stabilirea salariului minim brut pe țară garantat în plată.....	983
206. Conținutul contravenției	983
207. Aspecte procesuale	984
§42. Procedura constatării și sancționării contravențiilor	984
208. Persoanele competente să constate și să sancționeze contravențiile	984
209. Procesul-verbal de constatare a contravenției	984
210. Amenda – sancțiune principală.....	985
211. Alte sancțiuni principale	985
212. Sancțiuni complementare	985
213. Aplicarea sancțiunii	986
214. Prescripția aplicării sancțiunilor contravenționale.....	987
§43. Căile de atac	987
215. Plângerea.....	987
216. Apelul	989
§44. Unele reguli privind executarea sancțiunilor contravenționale	989
217. Prescripția executării sancțiunii	989
218. Executarea amenzii contravenționale.....	989
CAPITOLUL XXI. RĂSPUNDEREA PENALĂ	991
§1. Reglementarea și particularitățile răspunderii penale în dreptul muncii.....	991
1. Reglementarea răspunderii penale în dreptul muncii	991
2. Particularitățile răspunderii penale în dreptul muncii	991
§2. Infracțiunile reglementate de Codul muncii	993
3. Stabilirea în mod repetat de salarii sub nivelul minim brut pe țară	993
4. Împiedicarea controlului organelor competente	993
5. Primirea la muncă a mai mult de 5 persoane, indiferent de cetățenia acestora, fără încheierea contractului individual de muncă	993
6. Încadrarea în muncă a unui minor cu nerespectarea condițiilor legale de vârstă sau folosirea acestuia pentru prestarea unor activități cu încălcarea prevederilor legale referitoare la regimul de muncă al minorilor	994
7. Primirea la muncă a unei persoane, aflată în situație de ședere ilegală în România, cunoscând că acesta este victimă a traficului de persoane	995
8. Pedepse complementare	995
§3. Infracțiuni reglementate de Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.....	993
9. Preliminarii	996
10. Conținutul legal al infracțiunii reglementat de art. 6 din Legea nr. 241/2005	996
11. Alte infracțiuni reglementate de Legea nr. 241/2005.....	997
§4. Infracțiunile reglementate de Legea dialogului social nr. 62/2011	997
12. Împiedicarea sau obligarea unui angajat sau un grup de angajați să participe la grevă sau să muncească în timpul grevei	997
13. Limitarea exercitării atribuțiilor funcției membrilor aleși în organele de conducere ale sindicatelor prin condiționări sau constrângeri.....	998
14. Declararea grevei de către organizatori, cu încălcarea condițiilor prevăzute de art. 191 alin. (1) sau la art. 202-205.....	998
§5. Infracțiunile reglementate de Ordonanța Guvernului nr. 29/1997 privind Codul aerian civil.....	999
15. Conținutul legal al infracțiunilor.....	999
16. Caracterizarea generală a infracțiunilor.....	1003

§6. Infrațiuni de serviciu și alte infrațiuni ce pot fi săvârșite la locul de muncă	1001
17. Enumerare	1001
18. Luarea de mită	1002
19. Delapidarea	1002
20. Purtarea abuzivă	1002
21. Abuzul în serviciu	1002
22. Neglijența în serviciu	1002
23. Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual	1003
24. Uzurparea funcției	1003
25. Conflictul de interese	1003
26. Violarea secretului corespondenței	1003
27. Divulgarea informațiilor secrete de stat	1003
28. Divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice	1003
29. Neglijența în păstrarea informațiilor	1004
30. Obținerea ilegală de fonduri	1004
31. Deturnarea de fonduri	1004
32. Supunerea la muncă forțată sau obligatorie	1008
33. Hărțuirea sexuală	1004
34. Gestiunea frauduloasă	1004
35. Deturnarea licitațiilor publice	1004
36. Acceptarea operațiunilor financiare efectuate în mod fraudulos	1004
37. Cercetarea abuzivă	1004
38. Neexecutarea hotărârii judecătorești prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat	1005
39. Neexecutarea hotărârii judecătorești privind plata salariilor în termen de 15 zile de la data cererii de executare adresate angajatorului de către partea interesată	1005
40. Neluarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă	1006
41. Nerespectarea măsurilor legale de securitate și sănătate în muncă	1006
CAPITOLUL XXII. JURISDICȚIA MUNCII	1007
§1. Considerații generale	1007
1. Noțiunea de jurisdicție a muncii	1007
2. Conflictul de muncă și litigiile de muncă	1008
3. Părțile în conflictele de muncă	1008
4. Coparticiparea procesuală (litisconsorțiu)	1011
§2. Medierea	1013
5. Reglementare	1013
6. Mediatorul și obligațiile sale	1014
7. Contractul de mediere	1015
8. Desfășurarea medierii	1016
9. Închiderea procedurii de mediere	1016
§3. Competența instanțelor judecătorești	1017
10. Reglementare	1017
11. Competența după materie (de atribuțiune) a judecătoriei	1018
12. Competența după materie (de atribuțiune) a tribunalului	1018
13. Competența după materie (de atribuțiune) a Curții de apel	1019
14. Competența după materie (de atribuțiune) a Înaltei Curți de Casație și Justiție ...	1020
15. Competența teritorială	1021
§4. Reguli procedurale	1023

---

16. Sesizarea instanței de judecată.....	1023
17. Completul pentru soluționarea conflictelor de muncă.....	1024
18. Statutul asistenților judiciari	1025
19. Termenele de sesizare a instanței.....	1026
20. Întâmpinarea	1030
21. Chemarea în garanție	1031
22. Desfășurarea judecății	1031
23. Hotărârea instanței de fond (sentința) și caracterul acesteia	1034
24. Apelul	1035

ALEXANDRU ȚICLEA

Academy of Roumanian Scientists

Splaiul independenței 54, 050094, Bucharest, Romania

TRATAT DE DREPTUL MUNCII

- LEGISLAȚIE. DOCTRINĂ. JURISPRUDENȚĂ -

**Ediția a VIII-a
revizuită și adăugită**

Universul Juridic

București

-2014-

P a r t e a I

**INTRODUCERE
ÎN DREPTUL MUNCII**

Capitolul I

DREPTUL MUNCII – RAMURĂ ȘI ȘTIINȚĂ A DREPTULUI

§1. Munca și formele sale

1. Semnificația termenului „muncă”. Termenul (provenit din limba slavonă – *monka*)¹ are mai multe sensuri².

Un prim sens, principal, este acela de *activitate productivă* (a presta o muncă eficientă, importantă), dar și de *rezultatul acestei activități* (o muncă reușită, de succes).

Al doilea sens, secundar, este de *loc de muncă* (a avea o muncă, un serviciu, o slujbă), *dar și ansamblul lucrătorilor* (munca opusă capitalului).

Munca poate fi percepută ca o acțiune liberă, creatoare, dar și ca o obligație.

Termenul poate semnifica și *durere*³ ori *suferință* (fizică sau morală), chiar *tortură*⁴.

Însă, manuală sau intelectuală, munca reprezintă o necesitate vitală, sursă de existență, mijloc de realizare a marilor opere de artă, instrument de împlinire și afirmare a personalității umane. Ea se află în centrul societății, fundamentul, condiția existenței acesteia⁵.

Criza socială generată de apariția și existența șomajului ne arată că munca este cel mai important factor de socializare.

2. Munca pentru sine și munca independentă. În pofida denumirii sale, *dreptul muncii* nu privește orice formă de muncă, ci numai pe cea subordonată, el reglementând situația celui ce muncește în favoarea și sub autoritatea altuia, în schimbul unui salariu.

În același timp, obiectul său nu se limitează la relațiile de muncă propriu-zise, ci se referă și la acele raporturi juridice conexe (privind, de exemplu, formarea profesională, dialogul social, securitatea și sănătatea în muncă, jurisdicția muncii).

Totodată, dreptul muncii nu are în vedere munca personală, pentru sine (în gospodăria proprie) și nici pe cea *independentă* sau a *liberilor-profioniști*.

Desfășoară activități economice independente *persoanele fizice autorizate, întreprinzătorii persoane fizice titulari ai întreprinderilor individuale, membrii familiilor care constituie întreprinderi familiale*, în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008⁶ etc.

---

¹ În lat. *tripalium*, în fr. *travail; emploi* - loc de muncă.

² A se vedea *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, ediția a II-a, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2009, p. 682.

³ Se vorbește astfel de „durerile facerii” (travaliu).

⁴ De precizat este că în slavonă, *monka* avea semnificația și de „supliciu, martiriu”.

⁵ Antoine Mazeaud, *Droit du travail*, 6e édition, L.G.D.J. Montchrestien, Paris, 2008, p. 1-2.

⁶ Privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 382 din 25 aprilie 2008), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 4/2014 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 15 din 10 ianuarie 2014).

Pentru a înțelege semnificația noțiunilor de „activitate dependentă” și „activitate independentă” urmează să se aibă în vedere dispozițiile Codul fiscal¹, conform căruia activitatea dependentă este orice activitate desfășurată de o persoană fizică într-o relație de angajare, care se caracterizează prin aceea că:

- beneficiarul de venit se află într-o relație de subordonare față de plătitorul de venit, respectiv față de organele de conducere ale acestuia și respectă condițiile de muncă impuse de acesta (atribuții, locul desfășurării activității, programul de lucru);

- în prestarea activității, beneficiarul de venit folosește exclusiv baza materială a plătitorului de venit (spații, echipament de lucru și de protecție, unelte de muncă etc.) și contribuie cu prestația sa fizică sau cu capacitatea intelectuală (în folosul plătitorului);

- plătitorul de venit suportă, în interesul desfășurării activității, cheltuielile de deplasare ale beneficiarului de venit (cum ar fi indemnizația de delegare-detașare în țară și în străinătate), precum și alte cheltuieli de această natură;

- de asemenea, el suportă indemnizația de concediu de odihnă și cea pentru incapacitate temporară de muncă, în contul beneficiarului de venit [art. 7 alin. (1) pct. 2].

„Nu acționează de o manieră independentă angajații sau orice alte persoane care sunt legate de un angajator printr-un contract individual de muncă sau prin orice alte instrumente juridice care creează un raport angajator/angajat în ceea ce privește condițiile de muncă, remunerarea sau alte obligații ale angajatorului” [art. 127 alin. (3)]².

Per a contrario, toate celelalte activități sunt independente.

Există posibilitatea, prevăzută de același Cod fiscal, ca unele activități, încadrate de părți ca independente, să fie recalificate de organul fiscal ca fiind *dependente* [art. 7 alin. (2.1)].

Prin acte normative speciale sunt reglementate o serie de profesii, din care unele exclusiv liberale, astfel:

- *expert contabil și contabil autorizat* (Ordonanța Guvernului nr. 65/1994)³;

- *notar public* (Legea nr. 36/1995⁴; Ordinul ministrului justiției nr. 2333/2013⁵);

- *avocat* (Legea nr. 51/1995⁶);

- *medic veterinar* (Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar⁷);

¹ Legea nr. 571/2003 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003), modificată ulterior.

² A se vedea și Ion Traian Ștefănescu, *Tratat teoretic și practic de dreptul muncii*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2012, p. 15-21; Mihai Niculeasa, *Profesiile liberale. Reglementare. Doctrină. Jurisprudență*, Editura Universul Juridic, București, 2006; Gheorghe Moroianu, *Statutul profesiilor liberale*, Editura Universul Juridic, București, 2008.

³ Privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 13 din 8 ianuarie 2008), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 187/2012 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012). Regulamentul privind accesul la profesia de expert contabil și contabil autorizat a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 227/2008 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 11 martie 2008).

⁴ Legea notarilor publici și a activităților notariale (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 4 februarie 2013), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 255/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013).

⁵ Pentru adoptarea Regulamentului de punere în aplicare a legii notarilor publici (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 1 august 2013; rectificat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591 din 19 septembrie 2013).

⁶ Pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2011), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Codului penal (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012).

A se vedea cu privire la analiza reglementărilor privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, Flavius Baias, *Principiile profesiei de avocat în lumina dispozițiilor Legii nr. 51/1995*, în „Dreptul” nr. 10-11/1995, p. 33 și urm.; Șerban Beligrădeanu, *Reglementări ilegale – în raport cu principiile și normele dreptului muncii și ale securității sociale – înscrise în Statutul profesiei de avocat*, în „Dreptul” nr. 1/1996, p. 56-62.

⁷ Pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 24 martie 2014).

- *auditor financiar* (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/1999¹);
- *persoanele care practică servicii publice conexe actului medical* (tehnician dentar, biochimist, logoped, optician etc.); (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2000²);
- *consilier în proprietatea industrială* (Ordonanța Guvernului nr. 66/2000³; Instrucțiunile de aplicare nr. 108/2002, aprobate de directorul general al Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci⁴);
- *expert criminalist* (Ordonanța Guvernului nr. 75/2000⁵);
- *executor judecătoresc* (Legea nr. 188/2000⁶);
- *arhitect* (Legea nr. 184/2001⁷);
- *consultant fiscal* (Ordonanța Guvernului nr. 71/2001⁸);
- *detectiv particular* (Legea nr. 329/2003⁹);
- *psiholog cu drept de liberă practică* (Legea nr. 213/2004¹⁰);
- *trader și consultant de investiții* (Legea nr. 297/2004¹¹);
- *asistent social* (Legea nr. 466/2004¹²);
- *broker* (Legea nr. 357/2005¹³);

¹ Privind activitatea de audit financiar (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 598 din 2 august 2003), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 149/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 mai 2013).

² Privind organizarea și funcționarea cabinetelor de liberă practică pentru servicii publice conexe actului medical (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 27 iunie 2000), aprobată prin Legea nr. 598/2001 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 din 8 noiembrie 2001).

³ Privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier în proprietate industrială (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1019 din 21 decembrie 2006).

⁴ Publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 15 noiembrie 2002, modificate prin Ordinul nr. 113/2009 (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 633 din 24 septembrie 2009).

⁵ Privind organizarea activității de expertiză criminalistică (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 407 din 29 august 2000), aprobată prin Legea nr. 488/2002 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 578 din 5 august 2002), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 156/2011 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 519 din 22 iulie 2011).

⁶ Privind executorii judecătorești (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 738 din 20 octombrie 2011), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 255/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013).

⁷ Privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 771 din 23 august 2004), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 2/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 12 februarie 2013).

În aplicarea acestei legi au fost adoptate Normele metodologice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 932/2010 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 645 din 16 septembrie 2010). A mai fost aprobat Codul deontologic al profesiei de arhitect (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 447 din 2 iulie 2007) și Regulamentul de organizare și funcționare a Ordinului Arhitecților din România (publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 342 din 21 mai 2012).

⁸ Privind organizarea și exercitarea profesiei de consultantă fiscală (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 538 din 1 septembrie 2001), aprobată prin Legea nr. 198/2002 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 29 aprilie 2002), modificată ulterior, inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2014 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 28 februarie 2014).

⁹ Privind exercitarea profesiei de detectiv particular (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 12 martie 2014).

¹⁰ Privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 1 iunie 2004), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 187/2012 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012).

¹¹ Privind piața de capital (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 29 iunie 2004), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 187/2012 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012).

Traderii sunt persoane juridice care efectuează exclusiv în nume și pe cont propriu tranzacții cu instrumente financiare derivate, de natura contractelor futures și cu opțiuni. Ei vor fi autorizați în condițiile prevăzute prin reglementările C.N.V.M. (Consiliul Național al Valorilor Mobiliare) și vor fi înscrși în Registrul C.N.V.M. Pot opera numai cu acordul operatorului de piață și în conformitate cu reglementările respectivei piețe reglementate.

¹² Privind statutul asistentului social (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1088 din 23 noiembrie 2004), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 187/2012 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012).

¹³ Privind bursele de mărfuri (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1115 din 9 decembrie 2005).

- medic, medic dentist și farmacist (Legea nr. 95/2006¹);
- mediator (Legea nr. 192/2006)²;
- practician în insolvență (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 86/2006)³;
- tehnician dentar (Legea nr. 96/2007)⁴;
- practician de medicină complementară/alternativă (Legea nr. 118/2007)⁵;
- asistent medical și moașă (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008)⁶ etc.

Unii membri ai profesiunilor enumerate pot fi, exclusiv, liber profesioniști, ori salariați, dar (nu doar) ei pot avea, concomitent, ambele calități. De exemplu, medicii, ca regulă, sunt salariați în rețeaua sanitară de stat, iar unii dintre ei își exercită profesiunea (liberală) și în cabinete particulare. De altfel, există mai multe forme și modalități de exercitare a profesiilor liberale: individual, asociativ, în baza unui contract individual de muncă sau a unui contract civil. Este cazul, de pildă, al: experților contabili și contabililor autorizați, auditorilor financiari, consilierilor în proprietate industrială, experților criminaliști, detectivilor particulari, psihologilor, mediatorilor, geodezilor etc.

Meseriașul sau artizanul (croitor, tâmplar, fierar etc.), medicul sau farmacistul liber profesionist care își desfășoară activitatea la sediul profesional (atelier, cabinet etc.) pentru diverși clienți sunt supuși normelor dreptului civil în relațiile cu aceștia și nu ale dreptului muncii.

Și munca autonomă (independentă) se realizează în baza unui raport juridic (*locatio operis*) existent între prestator și beneficiar, dar el prezintă anumite caracteristici și anume⁷:

- exclude subordonarea prestatorului față de beneficiar, părțile aflându-se pe poziții de egalitate;
- prestatorul are autonomie de gestiune, dispunând de independență din punct de vedere al timpului, locului și modului de organizare a propriei activități (bineînțeles în limitele impuse de contract sau de natura prestației);
- desfășurarea activității poate fi încredințată unor împuterniciți sau prepuși, dar unicul responsabil față de beneficiar este prestatorul contractant;
- activitatea prestată în cazul muncii independente este privită unitar (în timp ce în cazul muncii subordonate ea are un caracter succesiv);
- remunerația (prețul muncii) se prezintă tot unitar, global⁸, fiind stabilită pentru rezultatul final al lucrării;
- riscul activității aparține prestatorului etc.

¹ Privind reforma în domeniul sănătății (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 28 aprilie 2006), modificată ulterior, inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2014 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 11 februarie 2014).

² Privind medierea și organizarea profesiei de mediator (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 22 mai 2006), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 255/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013).

³ Privind organizarea activității practicienilor în insolvență (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 724 din 13 octombrie 2011), modificată ulterior.

⁴ Privind exercitarea profesiei de tehnician dentar, precum și înființarea, organizarea și funcționarea Ordinului Tehnicienilor Dentari din România (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 269 din 24 aprilie 2009).

⁵ Privind organizarea și funcționarea activităților și practicilor de medicină complementară/alternativă (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 305 din 8 mai 2007).

⁶ Privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2008), modificată ulterior.

⁷ F del Giudice, F. Mariani, F. Izzo, *Diritto del Lavoro*, XXIV Edizione, Edizioni Giuridiche Simone, Napoli, 2007, p. 43-46.

⁸ A se vedea, de exemplu, Legea nr. 109/2005 privind instituirea indemnizației pentru activitatea de liber profesionist a artiștilor independenți sau executanți din România (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 384 din 5 iunie 2009), modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 703 din 15 noiembrie 2013).

În concluzie, dreptul muncii nu se aplică liberilor profesioniști și nici celorlalte persoane care desfășoară activități independente sau în baza unor legi speciale ori sunt membrii ai consiliilor de administrație, cenzori, consilieri locali și județeni, experți, arbitrii, mediatori, autori etc.¹

3. Munca subordonată. Opusă muncii pentru sine ori celei independente este munca subordonată, adică cea prestată de o persoană fizică pentru un beneficiar persoană juridică sau fizică sub autoritatea acesteia din urmă².

Este cazul celei îndeplinite de salariați, ca urmare a încheierii contractului individual de muncă, de funcționari publici, militari, magistrați, demnitari, diplomați, personalul cultelor religioase etc.

Munca subordonată, la rândul său, prezintă caracteristici proprii ce o individualizează, față de munca autonomă sau independentă și anume³:

- angajatul (prestatorul) devine membru al unui colectiv (de angajați) din cadrul angajatorului;
- el se supune normelor de disciplină impuse de beneficiarul muncii și desfășoară activitatea sub supravegherea acestuia, în cadrul unui program de lucru;
- munca trebuie prestată personal (*facendi necessitas*);
- riscul activității îl suportă angajatorul nu angajatul;
- pentru munca prestată (care are un caracter succesiv, în timp), angajatul primește periodic salariu (remunerație) etc.⁴

Forme atipice de muncă subordonată sunt cele prestate de *voluntari*, în temeiul contractului de voluntariat potrivit Legii nr. 195/2001⁵, de zilieri potrivit Legii nr. 52/2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri⁶, precum și cea, consecință a unor obligații legale, de pildă, de:

- persoanele (contravenienți) care execută sau prestează o muncă neremunerată (activitate) în folosul comunității⁷;
- persoanele apte de muncă din familiile pentru care se asigură un venit minim garantat, obligate să presteze lunar diverse activități într-un volum de cel mult 72 de ore⁸.

¹ Alexandru Athanasie, în Alexandru Athanasie, Magda Volonciu, Luminița Dima, Oana Cazan, *Codul muncii. Comentarii pe articole*, vol. I, Articolele 1-107, Editura C.H. Beck, București, 2007, p. 2-3.

² A se vedea și Ana Ștefănescu, *Discuții privind Dreptul muncii și „Dreptul profesional”*, în „Revista română de dreptul muncii” nr. 3/2013, p. 50-52.

³ F del Giudice, F. Mariani, F Izzo, *op. cit.* p. 35-43.

⁴ Într-o serie de țări europene (Italia, Franța, Anglia, Germania etc.) este cunoscută și așa numita muncă para-subordonată, un hibrid între munca independentă și cea subordonată. Este vorba de lucrători (nesalarizați), dar aflați într-o situație de dependență economică (Tiberiu Țiclea, *Dependența economică și dreptul muncii – probleme actuale și perspective*, în „Revista română de dreptul muncii” nr. 7/2010, p. 76 și urm.).

⁵ Legea voluntariatului (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 25 aprilie 2007). Asemănător, exercită activități specifice pompierii voluntarii civili, în baza Legii nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 633 din 21 iulie 2006), modificată ulterior prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2009 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 444 din 29 iunie 2009).

⁶ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 20 aprilie 2011, modificată prin Legea nr. 277/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 661 din 29 octombrie 2013).

Pentru amănunte, a se vedea *infra*, pct. 129.

⁷ A se vedea: Ordonanța Guvernului nr. 55/2002 privind regimul juridic al sancțiunii prestării unei activități în folosul comunității (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 642 din 30 august 2002), aprobată prin Legea nr. 641/2002 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 11 decembrie 2002), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 294/2009 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 645 din 1 octombrie 2009); art. 391 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 80/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013).

⁸ A se vedea Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 20 iulie 2001), modificată ulterior, inclusiv prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2013 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 287 din 21 mai 2013).